

gehoord, gezien... en niet bezwogen

In verband met de voortdurende toeneming hunner werkzaamheden, is de taakverdeling tussen de heren Van Es en Hey in die zin gewijzigd, dat de heer Van Es voortaan is belast met de fabriecageleiding van de elektrische halffabrikaten (spoelen, transformatoren, luidspreekers enz.), terwijl de heer Hey onder rechtstreekse verantwoordelijkheid aan de algemeen bedrijfsleider de leiding heeft gekregen van de radio- en televisiemontage.

Welkom en gefeliciteerd

Welkom bij VDH en ENAF:

M. Bossaert, J. G. de Klerk, K. J. v. d. Zee, ald. Zagerij, H. K. Middelraad, ald. Meubelmakerij, L. Schaap, ald. Plaatsbewerking, H. P. G. de Bie, E. Altmann, J. Paulus, P. C. Grobhen, Th. H. A. Kroon, M. H. Jacobs, H. A. S. Schutte-Elblé, J. R. Petzer, A. J. de Jong, H. Booy, J. A. A. Marjon, B. C. Kok, M. v. Dam, R. v. d. Graaf, G. B. Donker, A. P. Stals, Inleiband, J. E. Adels, ald. Kospruif, S. de Beer, Th. J. v. Onzen, ald. Soesmotormontage, J. Kamper, ald. Galyano, W. H. S. Mounier, W. J. Brugeman, M. G. Kreel, ald. Service, A. de Vreugd, ald. Drukkerij, W. v. d. Rieer, ald. Financiën, J. Westendorp, ald. Magazynbeheer, R. J. Vogel, ald. Mech.-ald. T.C., G. A. v. d. Harst, ald. Electr. Lab. en mef. M. W. de Groot, Volontaire.

P. W. Ch. Malla, A. T. Wagemans, P. Tims, A. M. van Cuyk, Enaf.

Geboren (VDH-Maanweg):

Antonius J., zoon van A. J. Wiggendaal, ald. Hoofdoekhouding, dd. 7-1-56; Martinus, zoon van E. A. Mos, ald. Ger. Makerij, dd. 12-1-56; Dirk, zoon van A. J. v. d. Heiden, ald. Montage, dd. 18-1-56.

Te koop aangeboden:

babybox met vloer; kosten f 10,-.
Te bevragen ald. Soc. Zaken, Utrecht.

„Heb je er bezwaar tegen als ik op je handen kijk?”

DR. W. GEISS over „Statistische kwaliteits- beheersing”

Met in het Nederlands verschijnende werken over de toepassingsmogelijkheden van de statistiek in de industrie zijn wij niet verward. In tegendeel, naast enkele standaardwerken (o.a. dat van ir. Schaatsma en ir. Willemze) bestaat er op dit gebied vrijwel niets. Het is daarom een gelukkige omstandigheid, dat in de Dilettantreeks een bijdrage door dr. W. Geiss over de statistische kwaliteitsbeheersing is geleverd.

Schrijver gaat uit van de zeggwijze: „onbekend maakt onbemind”, en hij richt zich daarbij in dit boekje vooral tot die bedrijfsfunctionarissen, die verantwoordelijk zijn voor de handhaving van de kwaliteit. Het gaat hierbij om de voorlichting, de introductie en het illustreren van de toepassingsmogelijkheden. Dr. Geiss is hier openhartig en gul. Hij laat zien, waarom men — hoewel zeer ten onrechte — de betekenis van statistische methoden in twijfel trekt en hij weet op begrijpelijke wijze de beperkingen van de statistiek aan te geven. De gulle van de schrijver komt tot uitdrukking in de vele voorbeelden, die hij aanhaalt, ter verduidelijking van de methodiek. Dr. W. Geiss onderstreept de stelling, dat statistiek een hulpwetenschap is, die de uitvoerders van een kwaliteitsprogramma het goede en noodzakelijke gereedschap in handen speelt (grafieken, steekproefkeuring).

Over de indeling van het werkje kan het volgende gezegd worden. De vrij uitvoerige inleiding bestaat veel aandacht aan de introductie van het begrip statistische kwaliteitsbeheersing en brengt verder het wegnemen van verkeerde opvattingen, die ontrent het wezen van de statistiek bestaan. In deel I t/m III worden de controlemethoden bij de beoordeling van de kwaliteit van producten behandeld en wordt de betekenis van de steekproefkeuring uitvoerig toegelicht. Deel IV is een (te korte en te onvolledige) beschouwing van grafische voorstellingen. In deel V wordt een poging gedaan de economische en sociale aspecten van de statistische kwaliteitsbeheersing te belichten. De titel van dit boekje suggereert een verband tussen kwaliteitsbeheersing en productiviteit. Wie meent dat dit verband wordt uitgewerkt of verklaard, komt enigszins teleurgesteld uit. De laatste regels zeggen er iets van, maar meer ook niet. „Statistische kwaliteitsbeheersing en Productiviteit” is verschenen bij N.V. Uitgeverij Dilettante te Amsterdam; de prijs bedraagt gebonden f 5,90.

Dankbare VDH-ers

Hartelijk dank aan allen, die belangstelling toonden tijdens de ziekte van mijn vrouw.

A. Billeveeld,
Huisarts.

Onze hartelijke dank aan chefs en personeel voor de mooie cadeaus bij ons veertigjarig huwelijksfeest.

K. de Jong en echtgenote.

Hartelijk dank ik chef, Ziekentroost en verdere collega's voor de attente onderhouden tijdens mijn ziekte.

ald. 2961 Montmef.
B. Schreuders,

Langs deze weg dank ik collega's, chef en Ziekentroost voor de betoonde belangstelling tijdens mijn ziekte.

M. Boelhaar,
ald. Wikel.

JUBILARISSEN IN DE FABRIEK UTRECHT

12½-jarig dienstverband:

Naam:

Ardeeling:

datum jubileum:

H. v. Zuilvelcom	21-1-56
F. H. v. Hattum	20-4-56
C. M. de Lauwaj	1-5-56
J. A. v. Kortenhof	17-5-56
G. H. v. Bertel	1-6-56
G. W. A. Huiselsson	8-7-56
B. Paulus	4-7-56
P. J. v. Es	10-7-56
A. J. B. v. Loevezijn	2-9-56
D. v. d. Wilt	2-11-56

het V.D.H.-tje

PERSONELSORGaan van VAN DER HEEM N.V. DEN HAAG
Verkoopkantoor VAN DER HEEM N.V. en Eerste Nederlandse Autorijwielfabriek N.V.

EEN DAG OP EEN MODERNE WALVISVAARDER

„BOTERVLOOT nummer zoveel” zorgt voor een glimlach

„Daar komt er weer een”, bront kaptien Klein tegen stuurman Veldkamp, terwijl hij met een warme vinger een „kijle van de beijde ruit schoonmaakt. „Stuur van de „Willem Barendsz”, de nieuwe Nederlandse walvisvaarder, doet snel een van de schuifdeuren van de brug open en schiet naar buiten, met een kijfer.

„Ja, 't is de AM 8”, zegt hij een kwart minuut later, terwijl hij huiverend de lauwwarme brug weer indult. „En de schuit vaart langzaam, dus d'r zullen wel wat visjes achter zitten!”

Met zo'n korte dialoog wordt op de brug van de „Willem Barendsz”, ergens in de Zuidelijke IJssce meestal de komst van een der 18 vangboten ingelid.

Onmiddellijk na de kreet „Vis!” komt de Barendsz tot leven. Er komen mannen aan dek, in dikke poolkleding en met witte rubber-laarzen aan, die tot over de dijben gaan. Iedereen weet zijn plaats: aan de winches; bij de dikke staalkabels, waarmee de vis aan dek wordt getrokken; bij de boders op het achterdek, waar de walvissen, die nog even op hun beurt moeten wachten, dan worden vastgesjord en op dek, met het vlijmscherpe fensmes in de hand.

Op het middenschip van de Barendsz staan twee enorme winches, waarmee de walvis die aan de beurt is, de slipway wordt opgetrokken. Langzaam sleept een kleine winch bij het achterdek een reusachtige haak naar die „sleepehelling” in het achterschip, waarlangs de walvissen „binnen” komen. Voorzichtig slaan een paar mannen de haak om de staart van de walvis. „Lekko” klinkt het. En daar trekken de winches kreunend en loelend en aan alle kanten stoom uitbrekend, het achtien meter lange lichaam van de vis-diegeen-vis-is aan dek. De fensers wachten met ongeduld tot de walvis goed en wel tussen de blokken aan dek ligt en springen er dan op. Ze planten de fensmessen, die aan lange stokken zijn bevestigd in de zachte, zijde-achtige huid van de vis en beginnen te snijden.

De speklag wordt overlangs in lange repen ingesneden. Dan slaat een dek-jongen aan het begin van zo'n reep een scherpe haak; de laadboom aan die kant

van de vis zwaait over en een winch gaat draaien. Langzaam trekt de snaar-strakke staalkabel dan zo'n reep spekt uit het lichaam van de vis. Na enige tijd van hard slagwerk-in-de-pool-kou ligt de vis geheel „ontkleed” aan dek. Het spekt borrelt in de kookkefels.

Intussen heeft de jager zijn andere walvissen aan de Barendsz overgegeven. In een brede waaler drijven de dode dieren aan de achterkant van het grote schip. De bolle buiken zijn vol lucht gepompt, zodat ze niet kunnen zinken.

Een walvis is zolang langszij van de Barendsz „gemeerd”. Dit dier dient tot stootkrussen tussen de jager en de Barendsz, want de jager moet nog even langszij komen. Er is iets met de elektrische installatie van de jager niet in orde en Bonne, de electricien van de Barendsz stapte aan boord om de zaak weer recht te maken.

**U bent....
welkom op de door
de Ondernemingsraad
te houden voorlichtingsavond op dinsdag
31 januari a.s.**

Deze jager, boelboot genaamd, vangt zelf niet (of een walvis moet „voor het grijpen” zijn!) maar brengt alleen de door de andere jagers geschoten dieren naar het moederschip. Zo is er een vaste boodschappenlijst tussen de Barendsz en jagers, die zo werkt, dat er geen walvis langer dan 24 uur in de zee blijft drijven, want aan bedorven walvissen heeft de traanfabriek niets. Een een walvis is zo tot onbeding overgegaan, want door de dikke speklag ontstaat er een zeer hoge temperatuur in het binnenste van de vis.

De dode walvis wordt door de jager die hem heeft geschoten, ook nog gebruikt als overbrenger van berichten.

Zodas meegedeeld in het VDH-tje van 29 oktober jongstleden, zijn nu ruim drie maanden terug 2 Haagse journalisten naar Zuid-Afrika vertrokken om van daar per Solax een prestatie naar huis te ondernemen. Het hieronder opgenomen artikel waarin verslag wordt gedaan van het dagelijkse leven aan boord van de walvisvaarder Willem Barendsz II waarmede zij de reis naar het zuiden maakten, leek ons interessant genoeg voor overneming in ons blad.

Natuurlijk zijn de schepen van de vloot onderling door radio met elkaar verbonden, maar die wordt alleen voor de erg belangrijke berichten gebruikt. Maar heeft de kok van een jager bijvoorbeeld aanvulling van zijn proviand nodig, dan maakt hij een keuring lijstje, stopt dat in een kokertje, dat hij naar een van de matrozen brengt. Die stopt dat kokertje in de holle vlaggestok, die in de drijvende vis wordt gestoken, als teken van eigendom. Het eerste wat men aan boord van de Barendsz doet, is die vlaggestok er af halen, het kokertje er uit nemen en kijken wat men aan boord van de jager nodig heeft. Deze manier van „boodschappenlijstjes” overbrengen werkt perfect.

Er moet bijzonder hard gewerkt worden aan boord van de walvisvaarder. De mannen werken 12 uur achtereen en mogen dan 12 uur rusten. Natuurlijk is er voor goede ontspanning aan boord gezorgd. Als er „geen vis” is, en in de vrije tijd, als de nachtoploeg aan het werk is, worden in de cantine op het voorschip films getraaid. De mannen kunnen er ook tatelemussen, of biljarten, teminste, als het schip niet al te erg te keer gaat, want het kan behoorlijk stormen daar aan de Pool.

„Als het stormt is het hier een hel”, vertelt een van de arbeiders, die beneden aan een van de kookkefels staat.

Vervolg pag 2

weekblad

het V.D.H.-tje

Redactie:
Maanweg 256, 's-Gravenhage, telef. 723820, toestel 430.
Gedrukt in eigen drukkerij in een oplage van 3.500 exemplaren.

VERVOLG VAN PAG. 1

„Dan moeten de patrispoorten dicht, omdat anders de zee naar binnen slaat. Dan wordt het hier hondsbenuwd, maar het werk gaat door, want de vis boven moet weg wezen, voor de nieuwe buit aankomt”.

De hutten van de mannen zijn aan boord van de „Willelm Barendsz. IV” comfortabeler dan die van de oude Barendsz, die onder de naam „Bloemen-daal” als tanker dienst doet bij de vloot. Dokter Teljer, de scheepsarts, houdt er iedere dag nauwlettend toezicht op, dat deze hutten schoon zijn. Want hygiëne is een eerste vereiste aan boord van de Barendsz, die eigenlijk nog méér een varend dorp, is dan de een of andere oceanastomer, die toch nog vrij regelmatig havens aandoet. De Barendsz moet drie en een halve maand achtereen „selfsupporting” zijn, selfsupporting is alles.

De dokter heeft het bijzonder naar zijn zin op de nieuwe Barendsz. Hij heeft de beschikking over een ultra-moderne polikliniek, waar alle medicijnen „zeevast” staan opgesteld, een uitstekende röntgeninstallatie, een compleet ingericht „miniatuur-ziekenhuisje” met 12 bedden en zelfs een operatiekamer, waarvoor een ziekenhuis aan de wal zich niet zou behoeven te schamen.

„Dok, wij-le me verbandje effe vernieuwe”, komt er een flenser binnen. „Kom maar hier hoor”, zegt een van de broeders (er zijn er 7 aan boord), ik scheer je wel even”.

Het gaat allemaal nogal gemoedelijk aan boord van dit varende dorp, gemoedelijk, maar toch heel accuraat, want een verband dat vuil is, beschermt niet langer, maar wordt een infectiehaard van jeeuwste. En infectie is de grote vijand van de dokter-aan-de-pool.

Is de vangst goed, dan wordt er dag en nacht doorgewerkt. De kookkeukels borrelen en stomen. De winches kreuken telkens, als er weer zoveel tonnen walvis aan boord worden gesleept. Het dek is één vlakke van bloed en vuil. De mannen zien er uit als beesten. Maar ze geven er niet om. Want hoe vuiler zij er uit zien, hoe beter zij verdienen aan de traan, die straks in uw pakje margarine zit verwerkt.

„D'r komt er weer een”, roept stuurman Veldkamp, terwijl hij aan het eind van zijn wacht de kijker met een vermoeid gebaar voor zijn ogen wegneemt. „Vis!!!”, schreeuwt Jammaat langs de deuren van de hutten. „Hoe!!!” antwoorden de matrozen. „Daar gaat-ie weer, vooruit met de geit. Botervloot nummer zoveel onder de flensnessen...!”

En 20 mijl verder speurt een haartige jagerkapitein met zijn stuurman door de beslagen ruiten van de kleine brug. Op zoek naar een „Spulter”. En van de voorplecht van een andere jager ljoempt een 70 kilo zware handpe in het zachte vlees van een walvis. „Botervloot nummer zoveel.....!”

Wegens overvloed van kopy zal het volgende VDH-tje Zaterdag 4 februari verschijnen.

GOED BEDOELD

Ingezonden aan de redactie van het VDH-tje, Maanweg, Den Haag

Zonder kritiek te willen hebben op de inhoud van het VDH-tje verkeerde ik steeds in de mening, dat de redactie voortstrevend was en steeds min of meer recente artikelen plaatste met bijbehoren.

Sinds maandag jongstleden 16 januari moet ik raden wat waar of niet waar is. De foto namelijk van mijnheer Leo, welke geplaatst is in het VDH-tje van 14 januari 1956 en waarvan kenmerk de bedoeling is te behoren bij het artikel over de jaarsluitingsavond van 29 december 1955, is reeds genomen bij de feestelijke opening van het ontspanningsgebouw in 1952.

U ziet, men kan nooit voorzichtig genoeg zijn, er zijn altijd mensen die wel optellen.

*Met vriendelijke groeten,
(w.g. Slagmolen)
H. J. Slagmolen,
Utrecht, afdeling 2615.*

Een compliment voor uw scherpsinnigheid: u hebt de foto precies herkend! Maar of wij ons nu schamen? Allerminst. Naar aanleiding van een bepaalde gebeurtenis een bij een vroeger gelegenheid van de spreker (c.g. jubilaris, nieuw benoemde functionaris e.d.) genomen foto afdrukken, is een zelfs in de heuselijke dag- en weekbladen bekend en geaccepteerd systeem.

We hadden dan ook geenszins de bedoeling onze lezers te misleiden. Maar goed ook, want we hebben nu geleerd, dat dat toch niet zou lukken!

GESLAAGD VOOR:

Praktijkdiploma Boekhouden:

D. C. Rodenburg, afd. Int. Contrôle.

Geslaagd voor het Sleuteldiploma van het IVTO:

Mej. A. Moens, Wikkelfafdeling; en de heren G. J. Henning, Bedrijfschool; T. G. Jansen, Expedië; A. A. van der Veen, Stampertij.

Spreekuur O.R. Maanweg

30 januari 1956

1e pauze:

de heren H. J. Heijmans—Nieuwland

2e pauze:

de heren Laurier—v. d. Plas

6 februari 1956

1e pauze:

de heren Bergamin—Burghoorn

2e pauze:

de heren Kouwer—Mindé

Spreekuur O.R. Utrecht

10 februari 1956

1e pauze:

de heren Slagmolen—Gosman

2e pauze:

de heren De Lang—Bul.

Woningruil

In Den Haag komt waarschijnlijk een 4-kamerwoning beschikbaar in ruil voor een woning in Delft.

Inlichtingen bij hr. Oosthoek, tel. 412

BEGRIJPT U

HIER IETS VAN?

DE REDACTIE

Nog steeds zijn wij niet uitgekeken op een ons één dezer dagen onder ogen gekomen lap van een advertentie, waarin een radiohandelaar het door hem aan de markt gebrachte toestel van Duitse makelij aanprijst. Niet omdat het een concurrerend merk betreft, want ook op dit gebied geldt onzes inziens de regel „leven en laten leven”. Maar u zult onze niet aflatende nieuwsgierigheid begrijpen als wij u vertellen dat dit Duitse apparaat („het nieuwe 1956 model, 7 lampen, drie luidspreekers”) bijklens de advertentie in kwestie voorlopig gaat met „supersonic sound”.

En wij maar peinzen en piekeren wát de Duitse radio-industrie nu toch wel heeft gepresteerd.

Onze conclusie? Of de advertentie is onzin of het aangeprezen toestel brei geluid voort dat sneller is dan het geluid, althans ligt boven de grens waarop het voor het menselijk oor waarneembaar is. In het laatste geval zou er dus uit de drie luidspreekers hoegenaamd niets te beluisteren zijn. Maar dán rijst weer de vraag: Waarom er dan niet minstens twee van wegge laten? En waar dienen dan die 7 lampen voor? Of zijn daarmee geen buizen bedoeld maar gloeilampjes? En waarom bij dit alles ook nog te spreken van „de radio met de beste geluidswaergave”?

Of zouden er werkelijk kopers zijn die zich op het standpunt stellen: geen enkel geluid is beter dan géén geluid? En zouden ze daar een dure „Duitser” met 7 lampen en 3 luidspreekers voor over hebben?

Werkelijk, wij komen er niet uit.

Wij hopen nu maar dat onze commerciële heren en onze ontwerpgroep op hun qui-vive zullen zijn. Als de teksten niet bedrogen ontwikkelt de markt zich immers blijbaat in de richting van de onhoorbare radio en — wie weet — misschien de onzichtbare TV.

NOG MEER PUZZEL NIEUWS

Aan de optelsom *MOTOR + TRAFU* = *SOLEX* (opgegeven in het VDH-tje van 30 december 1955) hebben de raspuzzelaars hun hart kunnen ophalen. Kennelijk is dat vraagstuk een kolfje geweest naar de hand van degenen, die al min of meer voorbarig hebben gefluistend dat onze laderpuzzels tot dus verre te gemakkelijk waren. Laten zij niet vergeten, dat we nog maar goed en wel begonnen zijn. Maar bovendien: al te moeilijk willen we het inderdaad niet maken omdat anders de minder splitsvondige lezers wel erg lang zouden moeten wachten om met een geldprijsje aan de beurt te komen. Helgen ons er inmiddels niet van zal weerhouden om van tijd tot tijd eens een hardere noot te laten kraken. Kortom: we zullen maar afwisseling blijven streven, zowel wat betreft de soort als de zwaarte der opgaven.

Wat nu onze laderpuzzel nr. 5 betreft, het volgende:

De tien letters van de woorden motor, trafo en solex kunnen op niet minder dan 7 verschillende manieren zodanig door cijfers worden vervangen dat men toch een kloppende optelling verkrijgt. Daarvan voldoen er evenwel slechts 2 aan de tweede door ons gestelde voorwaarde dat het door het woord *MORAL* voorgestelde getal door 6 deelbaar moet zijn. Deze twee oplossingen, te weten:

13539
59863 en 35259
29815

73402 65074

zijn zoals vanzelf spreekt, beide goed gerekend.

Ten slotte nog een opmerking van algemene aard. In het puzzelreglement vermeldde we destijds dat alle lezers van het VDH-tje, dus ook huisgenoten, aan de laderpuzzel kunnen meedoen. De ervaring van enkele weken heeft ons geleerd dat er enkele slimmeriken zijn

Houders van VDH-legitimatiebewijzen waarvan de geldigheid 31 december jongstleden is verlopen, hebben alsnog de gelegenheid deze te doen verlengen.

Zij dienen hun bewijs daartoe in gesloten envelop vóór woensdag 1 februari te zenden aan drs. C. A. A. van Luttervelt, chef Algemene Zaken, Hoofdkantoor, Maanweg, 's-Gravenhage. Indien het adres van de houder inmiddels is gewijzigd, dient het nieuwe op een begeleidend briefje te worden vermeld.

TRAINING OPLEIDING EN VORMING

Wanneer iemand je iets leert, kun je best doen, op de vereiste tijd je les op te zeggen of in praktijk te brengen. Zo hebben wij als kinderen alles geleerd, wat wij nodig hadden. Zo kunnen wij ook later een heleboel leren, wat wij in praktijk moeten brengen. Dit is training.

die er hell in hebben gezien deze bepaling zo uit te leggen dat dan ook één gezin soms 3 of 4 oplossingen kan inzenden. Niet onhandig bekeken, dat geven we toe, want bij deze uitleg stijgt de kans op het vluiger binnenhalen van een prijs aanzienlijk. Maar: dit is beslist de bedoeling niet. Weliswaar mogen alle lezers van het VDH-tje aan de puzzelwedstrijd deelnemen, maar per huisgezin zal slechts op één kaart het aantal verdiende punten worden bijgehouden. Lost dus bij voorbeeld de man graag cijfersommen op en is de vrouw sterk in kruiswoordraadsels dan tellen de goede oplossingen van beiden mee.

Maar vader eerst f 10.— laten winnen en misschien een week daarna zijn echtgenote weer eens hetzelfde buitenkasje, neen, dat zou onbillijk zijn tegenover de overige deelnemers. Samen oplossen, ons best, maar dan te zijner tijd ook samen delen!

Het zal overigens duidelijk zijn, dat dit alles niet geldt indien uit één gezin verschillende huisgenoten bij VDH werkzaam zijn. Dan kan iedere VDH-er een eigen oplossing inzenden.

DE EERSTE WINNAARS

Inmiddels zijn de eerste winnaars uit de bus gekomen.

Doordat vele puzzelaars het maximum aantal punten hebben behaald, moest het lot beslissen.

De heren Van Staple, afdeling Bewaking en J. C. Warnerdam, afdeling Gereedschapmakerij, waren de gelukkigen.

Zij kunnen hun prijs (f 10.—) afhalen aan de kassa op het hoofdkantoor.

Men kan ons ook oefenen in het gebruiken van alles wat wij hebben geleerd om het zelf te combineren tot nieuwe toepassingen en desnoods eigen vindingen. Dit is opleiding.

Je kan ook levenservaring opdoen om je gedrag in allerlei situaties en ten opzichte van allerlei mensen te kunnen bepalen en om de dingen rondom je heen op hun waarde te leren beschouwen. Dan kun je behalve knap ook „wijs” worden in je levenshouding. Dit is vorming.

Op deze drie op zichzelf verschillende manieren voor een mens om in het leven te slagen, heeft Prof. Dr. B. J. C. Lievegoed in zijn lezing van 18 januari j.l. met nadruk gewezen. Vooral heeft hij duidelijk gemaakt, dat elk van deze drie terreinen een eigen methodiek vereisen en dat men de methode van het een niet zonder meer op het ander kan toepassen.

Samen genoeg waren er lang niet genoeg personen aanwezig, voor wie dit alles even interessant zou zijn geweest als voor degenen, die deze avond hebben meegemaakt. Want Prof. Lievegoed bleek niet alleen een goed kenner van het leven en het bedrijf te zijn, maar wist zijn stof ook op zeer boeiende en leerzame wijze te brengen. Wij kunnen dan ook op deze avond als een der meest geslaagde en beste samenkomsten van de laatste tijd terugzien.

dr. Schewer.

Vooruitlopende op de te bereiken overeenstemming inzake de af te sluiten C.A.O. voor de uurloners van Van der Heem N.V., stellen directie en vatorganisaties er prijs op het volgende mede te delen:

„Voor het geval in de nieuw te sluiten C.A.O. voor handarbeiders in de groot metaalindustrie, een bepaling zal of bepalingen zullen worden opgenomen ten aanzien van uitbreiding van de vakantie en verhoging van de vakantietoelage reeds thans bereid tot gelijke uitbreiding van het aantal vakantiedagen en/of gelijke verhoging van de vakantietoelage.

De wijze van uitbreiding zal alsdan na overleg met de ondernemingsraad door de directie worden bepaald”.

De Directie.

PROFICIAT.....

SUUS

8 februari 1946, dus tien jaar geleden, kwam mevrouw S. J. Vos—Jacobs, toen nog gewoon Suus, in dienst bij Van der Heem N.V.

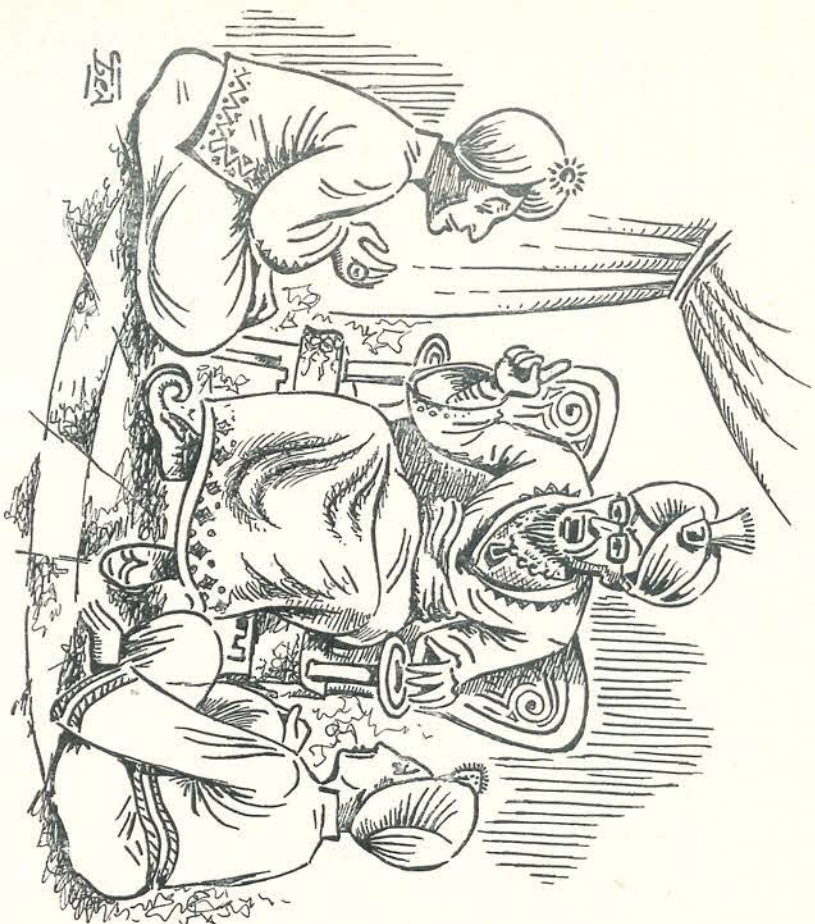
Velen kennen haar als aanwezigster van ons handbal-elftal, waarin zij een geduchte speelster is, waar terdege rekenning mee gehouden moet worden.

Naast de sport heeft zij in die tien jaar zitting gehad in Kern en Comité Ziekentrost, terwijl, wanneer er een beroep op haar werd gedaan voor assistentie op Sinterklaasdagen en andere dergelijke gelegenheden, dit nooit levengeefs was.

Eens zal ook zij haar „reserve”-jasje verwisselen voor het huishoudschortje, maar misschien vieren we toch nog haar 12½-jarig jubileum bij Van der Heem. Proficiat Suus met deze tien jaar!

EVERHARD, Utrecht.

ONZE ZEVENDE LADDERPUZZEL

MANDARIJN of BIETENPRAK.....

Puzzelen is een interessante bezigheid, maar blijkaar kan men het daarbij ook te ver laten komen. Dat heb ik ontlangs wel geleerd toen ik een avond had doorgebracht met het oplossen van een opgave uit het VDH-tje en mij te bed had begeven zonder eerst tot rust te zijn gekomen.

Wat ik toen niet allemaal door elkaar heb gehaald, gaat iedere beschrijving te boven. Het werd een komplette nachtmmerrie van cijfers, namen, getallen en wat al niet.

Ik bevond mij in het paleis van de een of andere Oosterse vorst aan de voeten van een potentiaat, die blijkaar mijn vader was. Naast mij hunkte een innemende figuur, mijn broer. Vaderlief hield een toespraak, waarvan ik mij nog het volgende herinner:

Mijn zonen, aangezien ik de 60 gepasseerd ben, acht ik de tijd aangebroken te bepalen wie van jullie het overgrote deel zal erven van mijn fabelachtig vermogen. Wij leven in een schrikkeljaar, werkelijk een goede gelegenheid om zo'n belangrijk besluit te nemen. Ik heb daarvoor trouwens nog een tweede reden: Wat bindt mij namelijk aan dit leven nu jullie beiden moeder, ondanks het feit dat zij evenveel jaren jonger was dan ik als de week dagen tellen, mij in het gret is voorgedaan?

Welezen dan, laten wij vandaag tezamen uitmaken wie mijn spulletjes zal krijgen.

Jullie weten hoe hoog ik altijd scherpzinnigheid heb gewaardeerd en dat doe ik nog. Ik heb daarom besloten van jullie intelligentie te doen afhangen wie mijn belangrijkste erfgenaam zal zijn

op de IVOK geleerd dat er een gros pingh-pinghs in een gouden dukaat gaati) gelijk aan het produkt van het noodlotgetal en het aantal jaren dat de winnaar nu oud is. De rest van mijn tot op de Kneuterdijk beroemde vermogen zal na mijn dood worden verdeeld tussen mijn lievelingsvrouwen, het Leuger des Heils en de schoen van Bep Bakhuys.

Indien gij, *PEI PIEKH NEUL*, mijn voornaamste erfgenaam zult zijn, zal mij dat op honderd elf miljoen honderd elf duizend honderd elf pingh-pinghs minder te staan komen dan indien gij, mijn oudste, je broer in scherpzinnigheid overtreft.

Wie van jullie beiden ook winnaar zal worden, steeds zal blijken, dat de som van de cijfers van het aan hem na te laten bedrag precies zijn leeftijd aan geeft.

Welswaar verschillen jullie evenveel jaren in leeftijd als *AK LAH* oud was toen *PEI PIEKH* het levenslicht aanschouwde, maar beiden hebben jullie het kiesrecht voor de Ondernemingsraad. Al zijn jullie dus nog niet bepaald, sloot, piep ben je toch ook geen veltweeën meer.

Gaat thans van hier en neemt uw lot in eigen hand.

Wie het eerst aan de bel trekt en het noodlotgetal noemt, zal eens een schatrijk mandarijn zijn. De ander wordt een kneusje. De een wacht nectar en ambrosijn, bisschopwijn en appelflappen, de ander biettenprakt en tulpenbolletten.

Gaati! Eén van mijn zoons zie ik nu voor het laatste, de ander wens ik een lang leven met veel kinderbijslag toe.

Plotseling herkende ik het gezicht van mijn vader: hij vertoonde de geelstrekken van de wereldberoemde reiziger en schrijver *Anton Zischke*, die ik 's avonds in het ontspanningsgebouw aan de Maanweg had horen spreken.

Juist op dat moment werd ik badend in mijn u weet wel wakker onder mijn *BY 3*, dank zij een stevige por in mijn rug van mijn vrouw, die met alle geweld wilde weten over welke *Ciska* het toch wel had. Opgesknapt door een koud bad (we hebben namelijk geen geysier) vroeg ik mij af waarom ik mij eigenlijk zo sappel had gemaakt.

Want *PEI PIEKH NEUL* en *AK LAH BAKHIE* wisten tenninste nog van elkaar hoe oud ze waren en ik kende die jongens niet eens.

Maar..... was mij het aanbod maar gedaan; dan zou ik direct de afdeling Arbeid hebben gezegd dat ik mandarijn werd. Want na enig cijferen kwam ik erachter hoe oud de veelwijvige grootmogol was, wat de leeftijden waren van de toekomstige miljonair en de toekomstige werkloze en welk getal papa in zijn gedachten genomon had.

Als u dat ook kunt uitrekenen en die vier getallen per brief in gesloten envelop (waarop: Ladderpuzzel nr. 7) vóór 7 februari aanstaande mededeelt aan de redactie van het VDH-tje, hebt u weer 3 punten verdiend.

P.S. Op verzoek van de Medische Dienst en Afdeling Sociale Zaken worden tegen hen die hier niet uitkomen, geen strafmaatregelen genomen.

Nogmaals: de telefoon

Ondanks het feit dat enige tijd terug de capaciteit van de telefooncentrale van ons complex-Maanweg opnieuw is uitgebreid en dienstgevolge een resfectabel aantal binnen- en buitenlijnen ter beschikking staan, blijft het telefoneren van tijd tot tijd toch nog verbetering te ondervinden. Teneinde hierin verbetering te brengen met nadruk de aandacht gevestigd op de volgende punten.

1. Blijf, zowel wat de gesprekken binnen de deur als die via een stadslijn betreft, kort en zakelijk; telefooneren niet onnodig.
2. Medewerkers die niet de beschikking hebben over een stadslijn kunnen stadsgesprekken aanvragen via een op *eigen* afdeling of in de naaste omgeving daarvan aanwezig toestel met stadsaanblijving. Indien op de eigen afdeling een dergelijk toestel aanwezig is (b.v. voorbeeld bij de afdelingschef) is het niet toegestaan voor stadsgesprekken een andere afdeling lastig te vallen.
3. De telefonistes zijn bevoegd haar medewerking te weigeren aan het tot stand brengen van veranderingen voor privégesprekken van niet drijgende aard.
4. De ten aanzien van omroepberichten (via de luidsprekingsinstallatie) geldende beperkingen blijven onverzwakt van kracht.

Degenen die een naam laten omroepen, dienen op hun plaats te blijven tot de oproep redelijkwijjs kan zijn beantwoord.

VOOR UTRECHT

FILMAVOND

Vrijdag 3 februari a.s. is er weer een interessante personeelsavond in onze cantine.

Eerst zal dr. Scheurer een causerie houden over het onderwerp: „Macht hebben over mensen”. Deze causerie is tegelijk bedoeld als een inleiding op de film, welke we die avond aanbieden.

Deze film is die van „Tom Brown's kosteschooljaren”, waarin we het mees terlijke spel zien van John Davis, die ook de hoofdrol speelt in de mooie film „Oliver Twist” naar het bekende boek van Charles Dickens. Het merkwaardige in de film „Tom Brown” is, dat er eigenlijk nog twee andere groepen personen een hoofdrol spelen. Hoe dat zit, zal dr. Scheurer ons vertellen.

Kaarten tijdig aanvragen wegens de beperkte ruimte en wel bij *hr. v. Bokhorst* op *woensdag 1 februari* e.k. in de pauze.

Overplaatsing

Met ingang van 23 januari 1956 is de heer Verdaasdonk overgeplaatst van de afdeling Intern Transport naar de Personeelsafdeling.

Nu we weer aan het begin staan van een nieuw jaar, lijkt het wel interessant u een overzicht te geven van de veranderingen der ideeëncommissies Maanweg en Utrecht in het afgelopen jaar.

Van de Maanweg zijn dan de volgende resultaten te vernemen:

Van de 219 behandelde ideeën kwamen er volgens de commissie 81 in aanmerking voor een geldelijke beloning. Het totaal aantal inzendingen (224) liep ten opzichte van 1954 terug met ruim 11 %. In totaal werd in 1955 aan beloningen f 2.227,75 uitgekeerd, waardoor de gemiddelde beloning (f 27,50) hoger kwam te liggen dan het jaar ervoor.

Waarschijnlijk werd deze stijging veroorzaakt door de grotere aantallen van de gemaakte produkten alsmede door de hoge beloning van f 600,—.

In verband met het bovenstaande geven we u enige vergelijkingscijfers van de afgelopen drie jaren:

Jaar	Behand.	Beloon	%	beloning
1953	138	62	45	f 20,—
1954	248	90	37,8	„ 24,35
1955	219	81	37	„ 27,50

Voor Utrecht liggen deze cijfers uiteraard geheel anders. Hieronder volgen voor bedoelde fabriek deze gegevens:

Jaar	Behand.	Beloon	%	beloning
1953	58	23	32	f 12,67
1954	107	26	24,3	„ 13,65
1955	69	29	42	„ 15,17

Hier was de hoogst toegekende beloning f 150,—.

Al is het aantal inzendingen enigszins teruggegaan, toch doet het verhoogde verschoonsel zich voor, dat de kwaliteit van de inzendingen, zowel in Den Haag als in Utrecht, een stijgende tendens vertoont.

Al met al een jaar om met tevredenheid op terug te zien. Heel veel inzendingen worden weer verwacht. Ook de uw!

Op dinsdag 31 januari a.s. komt een aantal studenten van de Technische Hogeschool te Delft een kijkje nemen in onze fabrieken aan de Maanweg.

ZIEK....?

Personeelsleden, die in Den Haag, Voorburg of Rijswijk wonen, moeten, wanneer zij ziek zijn, zich vóór 9.00 uur 'smorgens ziek melden bij de afdeling Arbeid (dus NIET bij de afdelingschef).

Degenen, die buiten de genoemde gemeenten wonen, moeten in voorkomende gevallen vóór 10.00 uur 'smorgens ziek gemeld zijn.

Voor de goede orde zij erop gewezen, dat het telefoonnummer is 72 38 20.

Groot nieuws

voor klaverjassers

Op maandag 6 februari a.s. (in beide pauzes) bestaat de gelegenheid zich op te geven als lid van onze klaverjassereniging „VDH”.

De clubavonden worden op maandag gehouden en zijn door hun gezellige sfeer bij uitstek geschikt om u de nodige ontspanning te geven.

De contributie bedraagt slechts f 0,15 per week.

Jaarlijks worden er 3 tot 4 grote toernooien georganiseerd, waarbij schitterende prijzen te winnen zijn.

Ook wordt er vaak gespeeld tegen andere verenigingen, zodat u wel bemerkt, dat voor de nodige afwisseling wordt gezorgd.

Het bestuur verwacht u!

„DE STANDAARDBRIEF,”

De training is in volle gang. Maar dat mag ook wel, want de tijd gaat snel en de wedstrijddatum is aangebroken voor men het weet.

Het is zo leuk — ook voor de Commissie Machineschrijven — dat de Standaardbrief al een begrip is geworden. Men ziet het nut in van een degelijke training, voor zichzelf en voor het werk. Volijverige lieden proberen het hele verhaal uit hun hoofd te leren. Toegestaan, maar denk erom, dat is niet eenvoudig.

Begin februari zal de strijd plaats vinden; aameldingsformulieren worden verzonden. Wilt u die invullen uiterlijk 4 februari a.s. bij de heer Leutscher, afd. Computabiliteit of de heer Koopman, Typekamer Hoofdkantoor?

Nog een enkel woord tot de nieuwelingen, die nog niet met een wedstrijd hebben meegedaan. Doe eens mee, u zult er geen spijt van hebben. Het aantal groepen is van dien aard, dat iedereen een behoorlijke kans heeft, tot de prijswinnaars te gaan behoren.

gehoord, gezien... en niet bezwogen

In verband met de voortdurende toeneming hunner werkzaamheden, is de taakverdeling tussen de heren Van Es en Hey in die zin gewijzigd, dat de heer Van Es voortaan is belast met de fabrieksgeluiden van de elektrische halffabrikaten (spoelen, transformatoren, luidsprekers enz.), terwijl de heer Hey onder rechtstreekse verantwoordelijkheid aan de algemeen bedrijfsleider de leiding heeft gekregen van de radio- en televisieontzetting.

Welkom en

gefeliciteerd

Welkom bij VDH en ENAF:

M. Bossaert, J. G. de Klerk, K. J. v. d. Zee, ald. Zagerij; H. K. Middelstraad, ald. Meubelmakerij; L. Schaap, ald. Plaatsbewerking; H. P. G. de Bie, E. Althaus, J. Paulus, P. C. Grobbee, Th. H. A. Kroon, M. H. Jacobs, H. A. S. Schutte-Elshof, J. R. Pater, A. J. de Jong, H. Booy, J. A. A. Marjon, B. C. Kok, M. v. Dam, R. v. d. Graaf, G. B. Donker, A. F. Stals, Interbrand, J. E. Adels, ald. Kosijf; S. de Beer, Th. J. v. Onzen, ald. Soetwonder; J. J. Kuiper, ald. Galvano; W. H. S. Moutier, W. J. Brugeman, M. G. Kreeft, ald. Service; A. de Vreugd, ald. Drukkerij; W. v. d. Rieck, ald. Financiën; J. Westendorp, ald. Magazijnbeheer; R. J. Vogel, ald. Mechaniek; T. C. G. A. v. d. Harst, ald. Electr. Lab. en mef, M. W. de Groot, Volontaire.

P. W. Ch. Malin, A. T. Wagemann, P. Tim, A. M. van Cuyk, Enaf.

Geboren (VDH-Maanweg):

Antonius J., zoon van A. J. Wiggendaal, ald. Hoofdboukhouding, dd. 7-1-56; Martinus, zoon van E. A. Mos, ald. Ger. Makerij, dd. 12-1-56; Dirk, zoon van A. J. v. d. Heiden, ald. Montafé, dd. 18-1-56.

Te koop aangeboden:

babybox met vloer, kosten f 10,-.
Te bezorgen ald. Soc. Zaken, Utrecht.

„Heb je er bezwaar tegen als ik op je handen kijk?“

DR. W. GEISS over „Statistische kwaliteitsbeheersing“

Met in het Nederlands verschijnende werken over de toepassingsmogelijkheden van de statistiek in de industrie zijn wij niet verwend. In tegendeel, naast enkele standaardwerken (o.a. dat van ir. Schaafsma en ir. Willemse) bestaat er op dit gebied vrijwel niets. Het is daarom een gelukkige omstandigheid, dat in de Dilettantenreeks een bijdrage door dr. W. Geiss over de statistische kwaliteitsbeheersing is geleverd.

Schryver gaat uit van de zeggwijze: „onbekend maakt onbemind“ en hij richt zich daarbij in dit boekje vooral tot die bedrijfsfunctionarissen, die verantwoordelijk zijn voor de handhaving van de kwaliteit. Het gaat hierbij om de voorlichting, de introductie en het illustreren van de toepassingsmogelijkheden. Dr. Geiss is hier openhartig en gul. Hij laat zien, waarom men — hoewel zeer ten onrechte — de betekenis van statistische methoden in twijfel trekt en hij weet op begrijpelijke wijze de beperkingen van de statistiek aan te geven. De gulheid van de schrijver komt tot uitdrukking in de vele voorbeelden, die hij aanhaalt, ter verduidelijking van de methodiek. Dr. W. Geiss onderstreept de stelling, dat statistiek een hulpwetenschap is, die de uitvoerders van een kwaliteitsprogramma het goede en noodzakelijke gedrag leert in handen speelt (grafieken, steekproefkeuring).

Over de indeling van het werkje kan het volgende gezegd worden. De vrij uitvoerige inleiding bestaat veel aandacht aan de introductie van het begrip statistische kwaliteitsbeheersing en brengt verder het wegnemen van verkeerde opvattingen, die ontrent het wezen van de statistiek bestaan. In deel I t/m III worden de controlemethoden bij de beoordeling van de kwaliteit van producten behandeld en wordt de betekenis van de steekproefkeuring uitvoerig toegelicht. Deel IV is een (te korte en te onvolledige) beschouwing van grafische voorstellingen. In deel V wordt een poging gedaan de economische en sociale aspecten van de statistische kwaliteitsbeheersing te belichten. De titel van dit boekje suggereert een verband tussen kwaliteitsbeheersing en productiviteit. Wie meent dat dit verband wordt uitgewerkt of verklaard, komt enigszins teleurgesteld uit. De laatste regels zeggen er iets van, maar meer ook niet. „Statistische kwaliteitsbeheersing en Productiviteit“ is verschenen bij N.V. Uitgeverij Dilettanten te Amsterdam; de prijs bedraagt gebonden f 5,90.

Dankbare VDH-ers

Hartelijk dank aan allen, die belangstelling toonden tijdens de ziekte van mijn vrouw, A. Billeweld, Huisvesting.

Onze hartelijke dank aan chefs en personeel voor de mooie cadeaus bij ons veertigjarig huwelik.

K. de Jong en echtgenote.

Hartelijk dank ik chef, Ziekentroost en verdere collega's voor de attente onderhouden tijdens mijn ziekte.

ald. 2961 Montafé, B. Schreuders,

Langs deze weg dank ik collega's, chef en Ziekentroost voor de betoonde belangstelling tijdens mijn ziekte.

M. Bostelaar, ald. Wikkel.

JUBILARISSEN IN DE FABRIEK UTRECHT

12½-jarig dienstverband:

Naam:	Ardeeling:	datum jubileum:
H. v. Zuijlen	Drukkerij	21-1-56
F. H. v. Hattum	Drukkerij	20-4-56
C. M. de Lauw	Stamperij	1-5-56
J. A. v. Kortenhof	Magazijn	17-5-56
C. H. v. Berkel	Magazijn	1-6-56
G. W. A. Huiselsson	Montage	3-7-56
B. Paulus	Montage	4-7-56
P. J. v. Es	Leonaalministratie	10-7-56
A. J. B. v. Loevezijn	Leonaalministratie	2-9-56
D. v. d. Wilt	Tijdschriftverij	2-11-56

het V.D.H.-tje

PERSONELSORGaan van VAN DER HEEM N.V. DEN HAAG
Verkoopkantoor VAN DER HEEM N.V. en Eerste Nederlandse Autorijfabriek N.V.

EEN DAG OP EEN MODERNE WALVISVAARDER

„BOTERVLOOT nummer zoveel“ zorgt voor een glimlach

„Daar komt er weer een“, bront kaptien Klein tegen stuurman Veldkamp, terwijl hij met een warme vinger een flukje van de bejste ruit schoonmaakt. „Stuur van de „Willem Barendsz“, de nieuwe Nederlandse walvisvaarder, doet snel een van de schijfdeuren van de brug open en schiet naar buiten, met een klijfer.

„Ja, 't is de AM 8“, zegt hij een kwart minuut later, terwijl hij huiverend de lauwarne brug weer indult. „En de schuit vaart langzaam, dus d'r zullen wel wat visjes achter zitten.“

Met zo'n korte dialoog wordt op de brug van de „Willem Barendsz“, ergens in de Zuidelijke IJsee meestal de komst van een der 18 vangboten ingelid.

Onmiddellijk na de kreet „Vis!“ komt de Barendsz tot leven. Er komen mannen aan dek, in dikke poolkleding en met witte rubber-laarzen aan, die tot over de dijben gaan. Iedereen weet zijn plaats: aan de winches; bij de dikke staalkabels, waarmee de vis aan dek wordt getrokken; bij de boders op het achterdek, waar de walvissen, die nog even op hun beurt moeten wachten, dan worden vastgesjord en op dek, met het vlijmscherpe flensmes in de hand.

Op het middenschip van de Barendsz staan twee enorme winches, waarmee de walvis die aan de beurt is, de slipway wordt opgetrokken. Langzaam sleept een kleine winch bij het achterdek een reusachtige haak naar die „sleeptelling“ in het achterschip, waarlangs de walvissen „binnen“ komen. Voorzichtig slaan een paar mannen de haak om de staart van de walvis. „Leiko“ klinkt het. En daar trekken de winches kreunend en loelend en aan alle kanten stoom uitbrakend, het achterdek meter lange lichaam van de vis diegeen-vis-is aan dek. De flensers wachten met ongeduld tot de walvis goed en wel tussen de blokken aan dek ligt en springen er dan op. Ze planten de flensmessen, die aan lange stokken zijn bevestigd in de zachte, zijde-achtige huid van de vis en beginnen te snijden.

De speklag wordt overlangs in lange repen ingesneden. Dan staat een dekjongen aan het begin van zo'n reep en scherpe haak; die laadboom aan die kant

van de vis zwaait over en een winch gaat draaien. Langzaam trekt de snaar, strakke staalkabel dan zo'n reep spekt uit het lichaam van de vis. Na enige tijd van hard slagwerk-in-de-pool-kon ligt de vis geheel „ontkleed“ aan dek. Het spekt borrelt in de kookkefels.

Intussen heeft de jager zijn andere walvissen aan de Barendsz overgegeven. In een brede waaler drijven de dode dieren aan de achterkant van het grote schip. De bolle buken zijn vol lucht gepompt, zodat ze niet kunnen zinken.

Een walvis is zolang langszij van de Barendsz „gemeerd“. Dit dier dient tot stootkransen tussen de jager en de Barendsz, want de jager moet nog even langszij komen. Er is iets met de elektrische installatie van de jager niet in orde en Bonne, de electricien van de Barendsz stapte aan boord om de zaak weer recht te maken.

**U bent....
welkom op de door
de Ondernemingsraad
te houden voorlichtingsavond op dinsdag
31 januari a.s.**

Deze jager, boelboot genaamd, vangt zelf niet (of een walvis moet „voor het grijpen“ zijn!) maar brengt alleen de door de andere jagers geschoten dieren naar het moederschip. Zo is er een vaste boodschappenlijst tussen de Barendsz en jagers, die zo werkt, dat er geen walvis langer dan 24 uur in de zee blijft drijven, want aan bedorven walvissen heeft de traanfabriek niets. Een gaan, want door de dikke speklag ontstaat er een zeer hoge temperatuur in het binnenste van de vis.

De dode walvis wordt door de jager die hem heeft geschoten, ook nog gebruikt als overbrenger van berichten.

Zodas meegedeeld in het VDH-tje van 29 oktober jongstleden, zijn nu ruim drie maanden terug 2 Haagse journalisten naar Zuid-Afrika vertrokken om van daar per Solex een prestatie te maken, die zij de reis naar het zuiden maakten, leek ons interessant genoeg voor overneming in ons blad.

Natuurlijk zijn de schepen van de vloot onderling door radio met elkaar verbonden, maar die wordt alleen voor de erg belangrijke berichten gebruikt. Maar heeft de kok van een jager bijvoorbeeld aanvulling van zijn proviand nodig, dan maakt hij een keuring lijstje, stopt dat in een kokertje, dat hij naar een van de matrozen brengt. Die stopt dat kokertje in de holle vlaggestok, die in de drijvende vis wordt gestoken, als teken van eigendom. Het eerste wat men aan boord van de Barendsz doet, is die vlaggestok er af halen, het kokertje er uit nemen en kijken wat men aan boord van de jager nodig heeft. Deze manier van „boodschappenlijstjes“ overbrengen werkt perfect.

Er moet bijzonder hard gewerkt worden aan boord van de walvisvaarder. De mannen werken 12 uur achtereen en mogen dan 12 uur rusten. Natuurlijk is er voor goede ontspanning aan boord gezorgd. Als er „geen vis“ is, en in de vrije tijd, als de nachtoploeg aan het werk is, worden in de cantine op het voorschip films gedraaid. De mannen kunnen er ook taternissen, of biljarten, tennissen, als het schip niet al te erg te keer gaat, want het kan behoorlijk stormen daar aan de Pool.

„Als het stormt is het hier een hel“, vertelt een van de arbeiders, die beneden aan een van de kookkefels staat.

Vervolg pag 2

weekblad

het V.D.H.-tje

Redactie: Maanweg 256, 's-Gravenhage, telef. 723820, toestel 430.
Gedrukt in eigen drukkerij in een oplage van 3.500 exemplaren.